

ANTIMOBBNINGSPROGRAMMET I BJÖRNEBORGS SVENSKA SAMSKOLA

Vad gör vi?

Info till alla föräldrar!

ALLA ÄR VÄRDEFULLA!

Vad är mobbning?

Mobbning är när en person upprepade gånger och under en viss tid blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer, antingen direkt genom öppna angrepp eller indirekt genom social isolering eller utfrysning.

Mobbning är ett aggressivt beteende / beteende som gör någon annan ledsen eller illa till mods, som:

- upprepar sig (minst 2-3 gånger i månaden)
- är avsiktligt
- riktas mot en relativt försvarslös person

Mobbning är inte konflikter och enstaka gräl eller slagsmål. Man kan vara av olika åsikt utan att det är mobbning. Konflikter och oenighet är oundvikliga i verksamhet som människor deltar i.

För att avgöra om en konflikt är mobbning eller inte kan man bla. ställa följande frågor:

- Är avsikten att göra någon ledsen eller illa till mods eller att ha roligt på någons bekostnad?
- Är den mobbade ledsen eller rädd?
- Är det flera mot en eller har den mobbade av någon annan orsak svårt att försvara sig?

Hur sker mobbning?

Det finns tre olika slags mobbning:

- **Verbal mobbning** är alltid direkt mobbning, t.ex. att härma, håna, hota verbalt, ge öknamn, sprida rykten, skicka fientliga sms, skicka hånfulla eller chockerande meddelanden på nätet, redigera och sprida fotografier på nätet.
- **Fysisk mobbning** är alltid direkt mobbning, t.ex. att slå, sparka, knuffa, nypa, hålla fast någon mot hans/hennes vilja, förstöra egendom, gå i andras pulpeter och väskor, trakassera.
- **Psykisk mobbning** är alltid indirekt mobbning, t.ex. att ignorera, utesluta, grimasera och himla med ögonen, utpressa, såra.

Mobbningens mekanismer

Mobbningen är ofta fråga om makt. Det kan vara ett sätt att försöka få uppskattning eller status i en grupp. Mobbarna upplevs som populära i klassen. Genom att välja ut barn som är blyga, fysiskt svaga eller har en svag ställning i gruppen kan mobbaren demonstrera sin makt gång på gång, utan att vara rädd för att de andra skall protestera.

Mobbningen anses idag vara ett gruppfenomen, dvs. hela gruppen eller klassen är involverad i mobbningen, också de som inte gör något. Christina Salmivalli nämner följande roller i samband med mobbning:

- mobbare
- mobbarens förstärkare
- medlöpare
- tysta godkännare
- mobbade
- den mobbades försvarare

Hur stoppa mobbningen?

I vår skola råder noll-tolerans gällande mobbning. Vi ser det förebyggande arbetet mot mobbning som en viktig del av verksamheten. Från och med hösten 2009 deltar BSS i KiVa Skola-programmet. KiVa skola programmet är ett åtgärdsprogram som:

- erbjuder konkreta råd och modeller
- drar nytta av den virtuella inlärningsmiljöns möjligheter (dataspel, nätmiljö)
- strävar efter att påverka hela gruppen så att alla elever bär ansvar för det gemensamma välbefinnandet

Till det förebyggande arbetet hör förutom KiVa-lektioner bl.a. fungerande trivsel- och ordningsregler, rastövervakning och vänelever. Det är också viktigt att alla vuxna har en gemensam linje och säger ifrån vid dåligt beteende. Vi betonar även hemmets aktiva roll i det förebyggande antimobbningsarbetet.

Skolans lärare har deltagit i fortbildning gällande KiVa skola-programmet. Föräldrarna har fått information under föräldramöten. Föräldrarna har också upplysts om handboken som finns på www.kivaskola.fi

Genom utvärderingar, i samband med utvecklingssamtal, i diskussioner med lärare och elevvårdspersonal försöker skolan alltid ta reda på om det förekommer mobbning. Skolan genomför årligen en situationskartläggning för att följa hur mobbningssituationen i årskurserna 1-9 förändras. Kartläggningen görs i maj och materialet samlas i KiVa-databasen vid Åbo universitet. I gymnasiet följer vi handlingsmodellen när det gäller att utreda eventuella mobbningsfall. KiVa-lektionerna hålls i åk 1, 4 och 7 och efter behov även i andra årskurser.

Hur ingriper vi? Skolans handlingsmodell bygger på KiVa Skola-programmet

I skolan verkar två KiVa-team. Teamets huvudsakliga uppgift är att utreda de mobbningsfall som kommer till kännedom. Klassläraren /klassföreståndaren samarbetar med teamet. KiVa-teamet är inte lösningen till skolans alla problem, vilket betyder att teamets uppgift inte är att utreda alla gräl eller konflikter.

1. När en anmälan om eventuell mobbning kommer skolan till kännedom fyller den av skolans personal som först fått kännedom om saken i en sållningsblankett (blankett 1).
2. Om den information som samlats om fallet inte uppfyller kriterierna för mobbning diskuterar klassläraren/klassföreståndaren incidenten med de elever som deltagit och tar vid behov kontakt med vårdnadshavarna. Om det visar sig att det inte har varit fråga om mobbning utan enbart en enskild konflikt, ett gräl eller ett missförstånd som lett till att eleven blivit sårad, görs inga åtgärdsplaner men lärarna informeras om att vara uppmärksamma på fallet. Klassläraren/klassföreståndaren kontrollerar genom uppföljningsdiskussion att situationen är avklarad. Föräldrarna kontaktas efter behov.
3. Om det är frågan om upprepad mobbning förs ärendet vidare till KiVa-teamet.
4. Två av teamets medlemmar diskuterar först med den mobbade eleven (blankett 2).
5. Omedelbart efter diskussionen med den mobbade eleven, gärna under samma dag, efter varandra, förs enskilda diskussioner med de elever som deltagit i mobbningen (blankett 3). Avsikten är att nå en överenskommelse (en lösning).
6. KiVa-skola-programmets rekommendation är att de uppdagade mobbningsfallen utreds med hjälp av diskussioner mellan KiVa-teamet och eleverna. Föräldrarna informeras i allmänhet efter att utredningsdiskussionerna förts. Detta sker genom telefonsamtal, samtal, brev eller per epost.
7. Gruppdiskussion förs med de elever som deltagit i mobbningen. Man går gemensamt igenom överenskommelserna (blankett 4).
8. Uppföljningsdiskussion förs med den mobbade eleven efter 1-2 veckor (blankett 5).
9. En gemensam uppföljningsdiskussion hålls (blankett 6).
10. Elevvårdsteamet informeras om mobbningsfall.
11. Om mobbningen inte upphör, om barnets beteende är mycket aggressivt eller beror på en psykisk störning gör elevvårdsteamet en bedömning. Socialväsendet, barnskyddet eller polisen kopplas in. Kurator och skolhälsovårdare ansvarar för fortsatta åtgärder.

Varje fall dokumenteras och dokumentationsmaterialet sparas och arkiveras. För dokumentationen skall bl.a. följande punkter ingå:

- datum och namn
- händelseförlopp
- åtgärder och överenskommelser
- uppföljning

Som underlag för dokumentationen används färdiga KiVaskola-blanketter och vid behov annat material.

Samarbetet mellan hem och skola

Grundansvaret för barnets fostran ligger hos föräldrarna. Skolan har emellertid ansvar för det som händer mellan barnen i skolan. Föräldrarna känner sina egna barn bäst.

Läraren/klassföreståndaren känner just den elevgrupp som barnen i hennes/hans klass utgör.

Läraren är i daglig kontakt med gruppen och förstår aspekter i gruppens dynamik och det är läraren som styr interaktionerna i klassen.

Både hemmet och skolan kan genom sitt agerande förhindra mobbning. Det bästa resultatet nås genom en fungerande arbetsfördelning och ett smidigt samarbete.

I Medlemmarna i KiVa-teamen utses i början av varje läsår:

I KiVa-teamet kan också kurator och hälsovårdare ingå efter behov.

Tag gärna kontakt om det är någonting ni funderar över.

Telefon: (växel) 02-6348800

E-post: fornamn.efternamn@bjss.fi